

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

географічний

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Інституційні трансформації економічних систем»

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

(назва програми)

Спеціальність загальноуніверситетська вибіркова дисципліна

(вказати: код, назва)

Галузь знань _____

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Підгірна Валентина Никифорівна, доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, кандидат економічних наук

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://ecogeo.cv.ua/підгірна-валентина-никифорівна/>

Контактний тел. 0501853478

E-mail: v.n.pidgirna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2230>

Консультації

Онлайн-консультації: вівторок та четвер з 14.00 до 15.00.

Очні консультації: Четвер 13.00-14.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна – «Інституційні трансформації економічних систем» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін за освітнім рівнем - бакалавр. Вона забезпечує формування у студентів професійно-орієнтованої компетентності комплексного аналізу інструментів економічних систем. Адже відомо, що історичний перехід України від адміністративно-командної моделі економічної системи до ліберальної, соціально-орієнтованої організації економічного життя суспільства охоплює об'єктивну необхідність трансформації економіки. Умови глобалізації та інтенсифікації інтеграційних процесів у світовому економічному просторі спонукають магістрів до пошуку нових наукових підходів та визначення концептуальних засад трансформаційних процесів. Сучасні тенденції розвитку економічної системи передбачають необхідність обрання інноваційного шляху їх здійснення, що неможливе без модернізації національного господарства, якісних перетворень структури економіки в цілому і галузей зокрема.

2. Мета навчальної дисципліни:

Встановити суть світових інституційних зрушень та їх вплив на економічні процеси в Україні, розкрити трансформації базових інститутів соціально-економічної системи України, обґрунтувати заходи щодо інституційних корекцій, необхідних для подолання кризових процесів і переходу до стабільного розвитку.

3. Пререквізити. Державне та регіональне управління, глобальна економіка, публічне адміністрування, економічна безпека, національна економіка.

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких компетентностей:

знати

- базові елементи сумісно-розділених відносин;
- інституційну форму інтеграції та глобалізації;
- похідні деструкції та диспропорції структурних реформ в Україні;
- зміст глобальних зрушень світового господарства;
- суть соціально-економічного циклу як форми розвитку суспільного відтворення;
- методологічні аспекти визначення рівня економічної безпеки;
- інструменти фінансово-інституційного забезпечення;
- суть та характеристики дискретних інституційних змін.

вміти

- встановити логіку історичного розвитку базових елементів сумісно-розділених відносин;
- застосувати закони і принципи архітектоніки інтегральної взаємодії інтеграції та глобалізації;
- сформулювати середньострокову стратегію структурних реформ в Україні з врахуванням деструктивних змін;
- охарактеризувати наслідки фінансової сингулярності традиційної ринкової економіки;
- розкрити науково-технічні детермінанти циклічності у плановій економіці;
- визначити внутрішні та зовнішні загрози економічної безпеки;
- дослідити процеси реформування фінансово-інституційного простору;
- розкрити модель «нового державного управління»

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____													
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредити	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	4	8	3	90	2	16	16				58		залік
Заочна	4	8	3	90		10	8				72		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усьог о	у тому числі		
		л	сем	с.р.		л	сем	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Тема 1. Суть інституційних трансформацій економічних систем	11	2	2	7	11	2		9
Тема 2. Інтеграційні поєднання інверсійного типу ринкових перетворень і глобалізації економіки.	11	2	2	7	11	2		9
Тема 3. Особливості базової деструкції соціально-економічної системи	11	2	2	7	11	-	2	9
Тема 4. Інституційні підвалини трансформаційних процесів в економіці.	12	2	2	8	13	2	2	9
Разом за ЗМ1	45	8	8	29	46	6	4	36
Модуль 2.								
Тема 5. Взаємозв'язок циклічності інституційних і соціально-економічних трансформацій	11	2	2	7	11		2	9
Тема 6. Прогнозування та безпека трансформації економічних систем	11	2	2	7	11	2		9
Тема 7. Трансформації фінансово-інституційного простору України в контексті глобального посткризового реформування.	11	2	2	7	11		2	9
Тема 8. Базові механізми	12	2	2	8	11	2		9

рівноважного коригування інституційних перетворень.								
Разом за ЗМ 2	45	8	8	29	44	4	4	36
Усього годин	90	16	16	58	90	10	8	72

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Тема 1. Методологія дослідження процесів трансформації економічних систем у сучасних теоріях
2	Тема 2. Забезпечення сталого розвитку регіону: інституційні засади та трансформація цільового управління підприємствами
3	Тема 3. Державні фінанси в умовах інституційних трансформацій суспільства
4	Тема 4. Інституційно-еволюційний підхід у дослідженні суті та суперечностей перехідних економік
5	Тема 5. Трансакційні витрати в умовах ринкової трансформації
6	Тема 6. Інституційна модернізація економіки: сутність та основні напрями
7	Тема 7. Проблема асиметрії інформації в контексті інституційних трансформацій
8	Тема 8. Тенденції та пріоритети розвитку злиттів і поглинань в умовах інституційних трансформацій
9	Тема 9. Актуальні проблеми трансформації економічних теорій в умовах глобальних змін
10	Тема 10. Інституційні напрями управління екологічною безпекою в умовах структурних трансформацій економіки України
11	Тема 11. Інституційні зміни як основа подолання суперечностей інноваційного розвитку

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Засоби оцінювання, які демонструють результати навчання - контрольні роботи; тести; ІНДЗ; аналітичні матеріали; реферати; есе; розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента.

Формою підсумкового контролю - залік.

Критерії оцінювання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	«Відмінно» - ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати ситуативні завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основну та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.
Добре	B (80-89)	«Дуже добре» - ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, може виконати ситуативне завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні тестових завдань.
	C (70-79)	«Добре» - все вище вказане виконує не повною мірою, однак знає теорію й практику, виконує завдання викладача. При відповідях на запитання інколи вагається, але знаходить правильні рішення. При повторенні матеріалу відразу працює якісніше. Виконав всі практичні роботи.
Задовільно	D (60-69)	«Задовільно» - ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, може виконати ситуативне завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні тестових завдань.
	E (50-59)	«Достатньо» - ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, допустився грубих помилок у розв'язанні ситуативного завдання.
Незадовільно	FX (35-49)	«Незадовільно» - ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився грубих помилок у розв'язанні ситуативного завдання.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	МКР 1	T5	T6	T7	T8	МКР 2		
5	5	5	5	10	5	5	5	5	10		

7. Рекомендована література

Основна

1. Рокоча В., Плотніков О., Новицький В. Транснаціональні корпорації : навч. посібник. URL: <https://www.twirpx.com/file/216630/>
2. Гіл, Чарлз В. Л. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку: Пер. з англ. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 856 с.
3. Белорус О.Г., Лукьяненко Д.Г. и др. Глобальные трансформации и стратегии развития : монография. Киев : Оріяна, 2000. 424 с.
4. Білорус О.Г. Економічна система глобалізму : монографія. Київ : КНЕУ, 2003. 360 с.
5. Котлер Ф., Бергер Р., Бикхофф Н. Стратегический менеджмент по Котлеру : Лучшие приемы и методы : справочное пособие. Москва: Альпина Паблшер, 2016. 132 с.
6. Інституційні трансформації соціально-економічної системи України : монографія / за ред. чл.-кор. НАН України Гриценка А.А.; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозування НАН України». К., 2015. 274 с.
7. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємств в умовах інституційних трансформацій : монографія / Р. Ф. Бруханський, П. Р. Пуцентейло [та ін.]. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2017. 388 с.
8. Зінченко В.В. Глобалізація і глобалістика: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 428 с.
9. Холод Н.М. Сучасні економічні системи: Методичні поради та плани практичних занять для викладачів і студентів спеціальності «Економічна теорія» та інших спеціальностей. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2003.
10. Соціально-економічні інституції економічної системи України : монографія / За заг. ред. проф. К. С. Солонінка. Житомир : ЖДТУ, 2011. 232 с.
11. Писаревський І. М., Нохріна Л. А., Познякова О. В. Менеджмент організацій : навч. Посібник. Харків : ХНАМГ, 2008. 133с.

Додаткова

12. Минцберг Г. Структура в кулаке: создание эффективной организации / Пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. СПб.: Питер, 2001. 512 с.
13. Мищенко, Е.С. Организационные структуры управления (современное состояние и эволюция): учебное пособие. Тамбов : Изд-во ГОУ ВПО ТГТУ, 2011. 104 с.
14. Монастирський Г. Теорія організації: Навч. посібник. К.: Знання, 2008. 319 с.
15. Осовська Г.В., Осовський О.А. Менеджмент організацій: Навч. посіб. К.: Кондор, 2005. 860 с.
16. Заболотний Г.М., Дідик О.М., Захарченко В.І., Ступницький А.М. Ринкова трансформація господарства регіону (кластерний підхід): Навчальний посібник. Рекомендовано МОН України, допущений Мінагрополітики України. Вінниця: Діло, 2006. - 395 с.
17. Заболотний Г.М., Ступницький А.М. Стратегічні індустріальні кластери і конкурентоспроможність компаній (підприємств) на світовому ринку: Посібник. Рекомендовано Міністерством агрополітики України. Вінниця: ВКП „Нілан ЛТД“, 2004. 192 с.

18.Клиновий Д.В., Чернюх Л.Г. Економіка та розвиток регіонів (областей) України. Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2002. 644 с.

19.Манів З. О. Регіональна економіка [Текст] : навч. посіб. / З. О. Манів, І. М. Луцький, С. З. Манів. Львів : "Магнолія-2006", 2008. 640 с.

Інформаційні ресурси

1.Офіційний сайт бази українського законодавства в Інтернет. URL : www.lawukraine.com.

2.Офіційний сайт Державної служби статистики. URL : www.ukrstat.gov.ua.

3.Офіційний сайт електронної бібліотеки. URL : www.lib.com.ua.

4.Офіційний сайт інституту економічних досліджень і політичних консультацій. URL : www.iер.kiev.ua.

5.Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. URL : www.lsl.lviv.ua.

6.Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

7.Офіційний сайт наукової бібліотеки Донецького університету. URL : www.library.dongu.donetsk.ua.

8.Офіційний сайт наукової бібліотеки ім. Максимовича. URL : www.lib-gw.univ.kiev.ua.

9.Офіційний сайт Національного інституту стратегічного дослідження при Президентові УКРАЇНИ. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/245/>

10. Офіційний сайт національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL : www.nbuv.gov.ua.

11. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова. URL : www.ucerps.org.

12. Офіційний сайт урядового порталу Кабінету Міністрів України. URL : www.kmu.gov.ua